

Advies van de beoordelingscommissie onderzoeksmasteropleidingen Gedragswetenschappen van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) ten behoeve van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie naar aanleiding van de aanvraag van de onderzoeksgerichte masteropleiding Behavioural Science (research) van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Procedure

Op verzoek van de NVAO heeft de beoordelingscommissie onderzoeksmasteropleidingen Gedragswetenschappen van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen de aanvraag om accreditatie beoordeeld van de onderzoeksmasteropleiding Behavioural Science (research) die wordt georganiseerd door het Behavioural Science Institute (BSI) van de Radboud Universiteit Nijmegen.

De commissie heeft haar advies opgesteld aan de hand van de criteria die zijn geformuleerd in het "Beoordelingskader beperkte opleidingsbeoordeling onderzoeksmasters" van 22 november 2011.

De KNAW-commissie bestaat uit:

- prof. dr. J. M. Bensing (voorzitter), hoogleraar klinische en gezondheidspsychologie aan de Universiteit Utrecht en honorary research fellow communicatie en gezondheidspsychologie bij NIVEL;
 - prof. dr. N. Ellemers, hoogleraar sociale psychologie van de organisatie aan de Universiteit Leiden;
 - prof. dr. J. L. Theeuwes hoogleraar cognitieve psychologie aan de Vrije Universiteit Amsterdam;
 - prof. dr. L. Verschaffel, hoogleraar onderwijspsychologie aan de Katholieke Universiteit Leuven;
 - C. J. Verhoeven MSc klinische research (studentlid).
- Vanuit de NVAO werd het secretariaat gevoerd door J.W.M. Meijer.

De commissie heeft het aanvraagdossier bestudeerd en in een eerste vergadering op 8 april 2014 besproken. Aan de opleiding is vervolgens een aantal inhoudelijke, feitelijke en organisatorische vragen voorgelegd. Tevens heeft de commissie per commissielid twee recent verschenen scripties opgevraagd. De leden van de commissie hebben deze werkstukken bestudeerd en beoordeeld, en hun eigen oordeel vergeleken met de beoordeling die door de opleiding is gegeven.

De antwoorden op de schriftelijke vragen (hier "aanvullend materiaal" genoemd) zijn ontvangen op 6 juni 2014. De commissie heeft deze besproken tijdens een bijeenkomst op 2 juli 2014, voorafgaand aan de hoorzitting ten kantore van de NVAO. Tijdens deze zitting heeft de commissie gesproken met respectievelijk delegaties van studenten en alumni, van docenten en van het management van de opleiding. De studenten afkomstig uit verschillende cohorten en met verschillende inhoudelijke specialisaties werden at random geselecteerd door de secretaris.

De commissie heeft op basis van het aanvraagdossier, de schriftelijke antwoorden op de gestelde vragen en de hoorzitting haar advies vastgesteld. Het advies is op 2 september

2014 aan de opleiding voorgelegd met het verzoek eventuele feitelijke onjuistheden te corrigeren.

Voor de goede orde wil de commissie nog de volgende toelichting geven bij de bijlage waarin haar oordeel per standaard is vermeld. Bij de standaarden wordt een vierpuntsschaal aangehouden: onvoldoende, voldoende, goed of excellent. De score “voldoende” wordt als basisnorm gehanteerd, ook bij onderzoeksmasters. Dit houdt volgens de NVAO-spelregels in dat aan de hoge eisen van een onderzoeksmaster wordt voldaan. Een voldoende moet dus niet als een diskwalificatie gelezen worden. De oordelen “goed” en “excellent” worden slechts gegeven wanneer ze aansluiten bij een overeenkomstig geformuleerd oordeel in de tekst van het rapport.

Beoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

Gedragsonderzoek is de laatste jaren in toenemende mate interdisciplinair geworden. Daarnaast is er een toenemende invloed vanuit neuroscience en psychiatrie. Het onderzoek van het Behavioural Science Institute overstijgt dan ook de traditionele grenzen van psychologie, pedagogiek en, sinds kort erbij gekomen, communicatiewetenschap.

Het algemene doel van deze tweejarige opleiding is het opleiden van studenten in de gangbare grondprincipes en methoden van de moderne gedragswetenschappen en hen voor te bereiden op een PhD-traject en de daarop volgende beroepsmogelijkheden binnen het vakgebied. Dit wordt bereikt door uitvoerig theoretisch onderwijs in de belangrijkste onderdelen van gedragswetenschappen, gecombineerd met degelijk praktisch onderwijs in onderzoek, en vaardigheden in data-analyse. De opleiding beoogt, dat met goed gevolg afgestudeerden binnen de belangrijkste onderzoeksdomeinen van de gedragswetenschappen, PhD onderzoeksprojecten kunnen uitvoeren op het gebied van vraagstukken van experimentele, fundamentele en wetenschappelijk toegepaste aard, in een internationale omgeving, of werkzaam kunnen zijn als onderzoeker in de private of openbare sector.

De commissie heeft nadere informatie gevraagd over de interdisciplinariteit van het programma. Docenten van het pedagogiek programma zijn bij negen van de veertien inhoudelijke cursussen betrokken, al lijken op het eerste gezicht die cursussen vooral psychologisch van aard. De integratie van psychologie en pedagogiek is goed op gang gekomen, zo constateert de commissie. Zij vraagt zich wel af of communicatiewetenschap op dezelfde manier geïntegreerd kan worden. Dit onderdeel van de Faculteit der Sociale Wetenschappen is er om inhoudelijke en organisatorische redenen bijgekomen.

De opleiding geeft een vergelijking met andere gedragswetenschappelijke opleidingen in Nederland en stelt dat het programma uniek is vanwege de geïntegreerde focus op gedragswetenschappelijk onderzoek dwars door psychologie en pedagogiek heen. Vergelijkbare opleidingen in Nederland zijn of smaller of breder. De smallere richten zich op psychologie of pedagogiek alléén. De brede opleidingen combineren psychologie met sociologie in sociaal wetenschappelijk perspectief, terwijl het perspectief van onderhavige opleiding in hoofdzaak gedragswetenschappelijk is. Internationaal gezien is het programma uniek omdat het een tweejarige onderzoeksmaster betreft. In de

Verenigde Staten bijvoorbeeld, hebben masterprogramma's meestal een meer toegepast karakter.

Bij de vorige accreditatie was er nog sprake van twee tracks: Psychological science en Educational science. Die zijn in het kader van de integratie van de twee genoemde tracks opgeheven en de vakken zijn nu meer op integratie ingericht. De commissie vindt dit een goede aanpak, want zij acht deze integratie van groot belang. Overigens heeft de commissie vernomen dat wordt overwogen om specialisaties in te voeren, en het profiel aan te scherpen, ook omdat Behavioural Science voor potentiële studenten een vaag begrip is. De commissie spreekt hierover geen oordeel uit, omdat zij de uitwerking ervan nog niet heeft kunnen zien, en dus ook niet kan zien in hoeverre in dit nieuwe plan teruggerepen wordt op de oude, minder gewenste situatie. Wel kan de commissie zich vinden in het plan om de identiteit van de opleiding scherper en voor studenten aansprekender te profileren.

Dit alles in overweging genomen constateert de commissie dat de eindkwalificaties voldoen aan het criterium dat een onderzoeksmaster dient op te leiden tot functies waarin onderzoeksvaardigheden en –ervaring vereist zijn, en die uitgaan boven hetgeen op grond van de gebruikelijke koppeling van onderzoek en onderwijs kan worden verwacht. De integratie tussen psychologie en pedagogiek is goed gelukt.

De commissie beoordeelt om die reden Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties, als voldoende.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het studieprogramma is in 2011 vernieuwd. Het heeft een sterkere basis wat betreft methodologie en statistiek gekregen en er staan nu twee individuele researchprojecten op het programma. De twee tracks zijn opgeheven. Communicatiewetenschap, dat is toegevoegd (zie ook Standaard 1), speelt in de aangeboden cursussen nu nog een beperkte rol. Deze aanvulling is geen kwalitatieve verandering, maar meer de versterking van een bestaand thema, zo heeft de commissie vernomen

Het studieprogramma kent vier soorten cursussen: 1. methoden en statistiek, 2. inhoudelijke cursussen, 3. onderzoek in theorie en praktijk en 4. persoonlijke ontwikkeling.

Het eerste jaar biedt diepgaand onderwijs in de theorie van onderwerpen die relevant zijn voor gedragswetenschappen, maar ook training in professionele vaardigheden, statistiek, programmeren, onderzoeksmethoden en de onderzoekspraktijk (het minor research project).

De Content courses beginnen met een voor alle studenten verplicht college State of the art Behavioural Science. Vervolgens kiezen ze vijf van de veertien aangeboden cursussen. Deze zijn voor het merendeel interdisciplinair en worden gegeven door docenten van verschillende onderzoekprogramma's, die in teamverband samenwerken. Het tweede jaar is bijna geheel gewijd aan het onderzoeksproject en de scriptie. Dan is er ook de mogelijkheid een keuzevak buiten de Research Master Behavioural Science te kiezen; de examencommissie moet hier wel mee instemmen.

In het minor research project maken studenten op gestructureerde wijze kennis met onderzoek, en doen ze onderzoekservaring in de praktijk op; ze kunnen daartoe kiezen uit een lijst met meer dan vijftig onderwerpen. In het major research project voeren studenten binnen een van de onderzoeksgroepen hun eigen onderzoeksproject uit. Op een enkele uitzondering na zijn veruit de meeste cursussen alleen toegankelijk voor researchmaster studenten. Teneinde te waarborgen dat studenten voldoende theoretische kennis en praktische ervaring hebben worden er eisen gesteld voordat ze met het tweedejaars onderzoeksproject mogen beginnen.

De commissie heeft vragen gesteld over de eindtermen *knowledge and understanding of standards of scientific integrity* en *student is able to make judgements based on principles of scientific integrity*. Deze ontbraken in het schema waarin wordt getoond hoe de eindtermen terugkomen in het programma. In de aanvullende informatie is een aangepast schema opgenomen.

In het aanvraagdossier staan vijf eindkwalificaties vermeld waar de afgestudeerde aan dient te voldoen. Ze sluiten aan bij de Dublin-descriptoren. De commissie is van oordeel dat deze eindkwalificaties goed passen bij wat van een onderzoeksgerichte master in dit vakgebied verwacht kan worden.

De commissie constateert dat er een goede samenhang tussen de vakken is en dat er een evenwichtige relatie is aangebracht tussen vakinhoud en onderzoeksbekwaamheid.

Communicatie tussen de docenten onderling acht de opleiding van groot belang. De coördinatoren van de cursussen, die verantwoordelijk zijn voor de coherentie, komen twee keer per jaar bijeen. In de cursusevaluaties wordt aan de studenten speciaal gevraagd naar eventuele overlap en eventuele gaten in het programma. De evaluaties hebben geleid tot enkele verbeteringen.

Studenten worden aangemoedigd om een deel van de studie (twee tot vijf maanden) in het buitenland door te brengen, in het kader van hun afstudeerwerk. In het studiejaar 2012-2013 heeft 38% van de studenten hiervan gebruik gemaakt. Het streven voor de komende jaren is 50%.

Studenten die het certificaat NIP bij psychologie, of het certificaat NVO bij pedagogiek willen behalen, kunnen klinisch relevante vakken volgen. Tijdens de onderzoeksmaster is dit een te zware, in feite onmogelijke, combinatie; de rendementen waren laag bij de studenten die dit dubbele programma volgden. Thans wordt in het gesprek dat alle aanmelders met de directeur voeren, erop gewezen dat eerst de onderzoeksmaster dient te worden voltooid en dat een klinische opleiding daarna kan worden gevolgd.

Alle docenten zijn betrokken bij de BSI-graduate school. Zij voldoen aan de publicatiecriteria van dit instituut en zijn internationaal actieve wetenschappers. De docenten hebben de basiskwalificatie (BKO) of de uitvoerige kwalificatie (UKO). Er bestaat een hechte band tussen het aangeboden onderwijs en het lopende onderzoek. De docenten zijn een rol-model voor de studenten. De werklust onder de docenten is een aandachtspunt; teneinde deze te verlichten begeleiden docenten nu het ene jaar meer, het andere jaar minder studenten.

Het aantal studenten dat in twee jaar het diploma behaalt steeg van 50% van het instroomcohort 2008 tot 76% van het instroomcohort 2011. De opleiding heeft een mentor- en een monitorsysteem opgezet om het aantal uitvallers te verminderen en met

succes: het aantal uitvallers is sinds 2006 afgenomen. De commissie heeft veel waardering voor deze aanpak.

Studenten die zich aanmelden dienen een bachelordiploma te bezitten in psychologie, pedagogiek, onderwijskunde, biologie, kunstmatige intelligentie of een verwante opleiding, hoge cijfers en voldoende kennis van het Engels.

In het aanvraagdossier - maar niet op de website van de Radbouduniversiteit - staat vermeld dat toelating ook mogelijk is voor studenten met de bachelor communicatiewetenschap. In het gesprek met het management is toegelicht dat dit alleen mogelijk is, nadat deze studenten hebben aangetoond over voldoende kennis van psychologie en/of pedagogiek te beschikken. De commissie zet vooralsnog een vraagteken bij deze toelatingmogelijkheid, omdat zij de bachelor communicatiewetenschap niet op voorhand een adequate vooropleiding acht voor deze masteropleiding. Overigens zouden in beginsel, zo meent de commissie, studenten van alle bacheloropleidingen toegang kunnen krijgen tot deze researchmaster, mits zij hebben aangetoond over voldoende kennis van psychologie en/of pedagogiek te beschikken.

De studenten dienen een motivatiebrief te schrijven en twee referentiebrieven aan te leveren. Op basis van die gegevens kan een student worden uitgenodigd voor een gesprek, eventueel via Skype.

De opleiding streeft een instroom van 40 studenten na, maar haalt dit aantal in de meeste gevallen niet. In 2013 stroomden 31 studenten in. Veruit de meeste studenten komen van de Radboud Universiteit, een 30% is niet-Nederlands. Desgevraagd heeft de opleiding in het aanvullend materiaal aangegeven dat de oorzaak voor het relatief lage aandeel van buitenlandse studenten niet zit in de belangstelling en aanmelding van die studenten, maar in het feit dat zij vaak niet voldoende gekwalificeerd zijn. De universiteit en de opleiding hebben plannen gemaakt om meer buitenlandse studenten aan te trekken, o.a. door meer publiciteit. De commissie ziet de noodzaak hiervan in, internationalisering behoeft zeker aandacht, maar de genoemde maatregelen vond zij nogal bureaucratisch. Zij ziet meer heil in bijvoorbeeld de contacten van de docenten met buitenlandse collega's.

Sinds de vorige visitatie is een aantal verbeteringen aangebracht, waarvan er al enkele zijn genoemd. De exit interviews worden nu digitaal gehouden, waardoor de respons is toegenomen (47%). Er wordt nu een intensieve introductieweek georganiseerd. Uit de evaluaties blijkt dat studenten tevreden zijn over de opleiding en de studenten met wie de commissie gesproken heeft bevestigden dit. Studenten hebben gemeld dat het royale aanbod van statistiekvakken in het eerste jaar wel overdadig is, maar dat in het tweede jaar alles weer op z'n plaats valt. De studenten zouden graag ook aandacht voor kwalitatief onderzoek in het programma willen zien. De commissie doet hier geen uitspraak over.

Het Behavioural Science Institute (BSI), met als opdracht zowel fundamenteel onderzoek (om menselijk gedrag te begrijpen) als toegepast onderzoek (om menselijk gedrag te beïnvloeden), is in 2012 voor de tweede keer door de KNAW geaccrediteerd. De opleiding stoelt op de volgende zes onderzoekprogramma's: Developmental psychopathology; Experimental psychopathology and treatment; Learning and plasticity; Social cognition; Social development; Work, stress and health. Deze

programma's zijn in 2011 beoordeeld door een internationale commissie volgens SEP-normen. Alle programma's werden met minstens een 4,5 op een 5-puntsschaal beoordeeld.

Samenvattend is de commissie van oordeel dat de onderzoeksomgeving en de kwaliteit van de staf van goed niveau is en dat de opleiding in ruime mate voldoet aan de eisen wat betreft de instroom, selectie van studenten en de formele omvang van het programma. Ook de samenhang tussen de vakken en evenwichtige relatie tussen vakinhoud en onderzoeksbekwaamheid is goed.

Het geheel overziende beoordeelt de commissie Standaard 2: Onderwijsleeromgeving, als goed.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het toetsbeleid is vastgelegd in het concept toetsingsbeleid van het onderwijsinstituut Psychology and Artificial Intelligence, waar de onderhavige opleiding bij hoort.

Bij elke cursus wordt een toets afgenomen. De opleiding kent verschillende toetsen, schriftelijke tentamens, opdrachten, presentaties, take home tentamens, en onderzoeksvoorstellen. In een tabel is een overzicht gegeven van die toetsen. De opleiding vindt het belangrijk dat studenten leren schrijven en presenteren; veel cursussen eisen dan ook een onderzoeksvoorstel, een paper, of een presentatie. De presentaties en de opdrachten maken het mogelijk de student bij te sturen tijdens het leerproces.

De scriptie heeft de opzet van een wetenschappelijk artikel. Twee beoordelaars geven, op verschillende formulieren, hun waardering. Het eindcijfer komt tot stand na overleg tussen de beoordelaars, het is met opzet niet automatisch het gemiddelde. Door die discussie krijgen de beoordelaars meer inzicht in het proces en kunnen misverstanden worden voorkomen.

De Examencommissie heeft in december 2013 in het kader van een audit een aantal scripties beoordeeld. Daarbij bleek dat de beoordelaars de beoordelingsschaal niet steeds consistent hadden toegepast. De Examencommissie heeft enkele suggesties gedaan om dit probleem aan te pakken, onder andere een derde beoordelaar inschakelen en het inzetten van een tweede beoordelaar die niet bij de totstandkoming van de scriptie betrokken is. Vanaf 2013-2014 wordt een verbeterd beoordelingsformulier gehanteerd om scripties te waarderen. De commissie heeft in het gesprek met het management vernomen dat de Examencommissie binnen afzienbare tijd nogmaals zo'n "visitatie" gaat uitvoeren. Zij vindt dit een goed initiatief.

De scripties die de commissie beoordeeld heeft, waren van behoorlijke kwaliteit, en op twee gevallen na kon zij zich vinden in de gegeven beoordeling. In die twee gevallen zou de commissie de scriptie met een lager cijfer waarderen dan door de opleiding is gegeven. In één geval ging het om een scriptie die als ruim voldoende was beoordeeld, maar waaraan de commissie een voldoende zou hebben toegekend. In het tweede geval had de scriptie in de ogen van de commissie, gezien de opzet en de conclusie, noch de toetsingscommissie, noch de ethische commissie mogen passeren. In de gesprekken met de docenten en het management bleek dat in dit geval de kritiek van de commissie werd

gedeeld, maar ook dat dit een uitzondering was. De commissie heeft voldoende vertrouwen in de opleiding om er van uit te gaan dat zo'n uitschieter niet meer zal voorkomen.

Het viel de commissie verder op dat de evaluatieformulieren weinig informatie geven over de rationale achter een gegeven oordeel. In één geval was een opmerkelijk beoordelingscommentaar op beide formulieren vermeld, hetgeen vragen oproept over de onafhankelijkheid van beide beoordelaars. De studenten wezen erop dat het eindgesprek met de begeleiders informatiever is dan het formulier. De commissie is echter van oordeel dat in het kader van verantwoording afleggen, zowel naar de student als naar de buitenwereld, een geschreven onderbouwing van het oordeel noodzakelijk is. Zij heeft dan ook met instemming kennisgenomen van de hierboven reeds genoemde verbetermaatregelen wat betreft scriptiebeoordeling.

De commissie hamert erop dat alle scriptievoorstellen en scripties die daarvoor in aanmerking komen, door een ethische commissie worden beoordeeld, en de controle hierop aan te scherpen. De studenten hadden overigens het gevoel zich voldoende bewust te zijn van het belang van ethische overwegingen, en gaven aan zich thuis te voelen op het smalle pad van de ethiek; er is daartoe onder andere een on-line cursus beschikbaar.

In het voorjaar van 2013 heeft de opleiding een enquête onder afgestudeerden (2004-2010) gehouden. Respons 57% (117 alumni). Bij 84% van de respondenten sloot hun baan aan bij de opleiding. 74% hadden een baan als PhD student of anderszins als onderzoeker. De overigen studeerden nog, of wilden hun klinische ervaring vergroten, of zochten zo'n baan helemaal niet.

De studenten met wie de commissie heeft gesproken hebben alle naar voren gebracht dat zij zich goed toegerust voelen om promotieonderzoek uit te voeren. De commissie heeft met waardering voor de opleiding hiervan kennis genomen.

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal, de gesprekken met de verschillende delegaties en het aanvullend materiaal tot de conclusie dat de toetsing en beoordeling voldoen aan de (hoge) eisen die aan een onderzoeksmaster gesteld worden en dat afgestudeerden de vereiste kwalificaties bereiken.

Het geheel overziende beoordeelt de commissie Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties, als voldoende.

Advies

De commissie komt op basis van de informatie in het aanvraagdossier, de bestudeerde scripties, de antwoorden op de door haar gestelde vragen (aanvullende informatie) en de hoorzitting, tot een positief eindoordeel over de aanvraag.

De commissie spreekt haar waardering uit voor de goede samenhang in het programma, de positieve oordelen van de studenten en het enthousiasme van de staf. Ook was het informatiedossier voldoende kritisch, met een openhartige SWOT-analyse.

De organisatie rond het beoordelen van scripties dient aangescherpt te worden (inclusief het ethische aspect). De internationalisering, en met name de instroom van buitenlandse studenten, dient te worden gestimuleerd. Het aandeel van Communicatiewetenschap dient – voor zover dit toegevoegde waarde heeft – in het

programma herkenbaar te zijn. Voor al deze punten van advies heeft de opleiding al maatregelen getroffen of gepland.

De commissie acht de kwaliteit van de onderzoeksmasteropleiding van bovengemiddeld hoog niveau, ook tot uitdrukking komend in de beoordeling 'goed' voor de standaard 2. Gelet op de beslisregels van de NVAO is de commissie echter gehouden het eindoordeel 'voldoende' uit te spreken.

Concluderend is de commissie van oordeel dat de onderzoeksmasteropleiding Behavioural Science (research) van de Radboud Universiteit Nijmegen voldoet aan de door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie gestelde eisen aan onderzoeksmasters, zoals neergelegd in het 'Beoordelingskader onderzoeksmasters' van 22 november 2011.

De commissie kwalificeert de kwaliteit van de opleiding als 'voldoende'.

Den Haag, 19 september 2014

namens de Commissie onderzoeksmasteropleidingen Gedragswetenschappen,

Prof dr. J. M. Bensing
voorzitter

J.W. M. Meijer
secretaris